ISSN 2010-720X

ILIM HÁM JÁMIYET

Bul dúnyanıń kórki adam balası
Ájiniyaz

Ájiniyaz atındaǵı
NÓKIS MÁMLEKETLIK
PEDAGOGIKALÍQ INSTITUTÍ
NMPI
1934

FAN VA JAMIYAT

2019 (№2)

M A Z M U N Í

BAS REDAKTOR MINBERI

Алламбергенов К. Президентга мактуб ёки бугун Орол-Мўйноқ бўстонга ўхшар ……………………………… 3

TÁBIYIY HÁM TEXNIKALIQ ILIMLER

Biologiya

Сапаров А.Д., Мирабдуллаев И.М. Коловратки семейства brachionidae ehrenberg, 1838 фауны Узбекистана: роды *keratella*, *platias*, *plationus*, *notholca*, *anuraeopsis* …………………………………… 4

Ekologiya

Нурланов А.С., Джақсымуратов К.М., Гайпова Р.Т. Аралбойы регионында экологиялық машқалалардың қәўипсизлигин тәмийинлеў мәселелери ……………………………… 6

JÁMIYETLIK HÁM EKONOMIKALÍQ ILIMLER

Ekonomika

Kosnazarov S.T., Jumamuratov R.E., Artikov M.B., Ko'chkinov D.K. Navoiy kon-metallurgiya kombinati ………………………………… 8

Filosofiya

Абдиев Б., Мамбеткаримов Р., Бийимбетов Ж. Ибрайым Юсуповтың гуманизм идеялары ҳәм оған философиялық анализ …………….. 9

Усенов Ж. У. Жаслар миллий менталитетин қәлиплестириўде халық даналығынан пайдаланыў – философиялық тәрбияның тийкары ……. 10

Ruwqíylíq tiykarlarí

Шерниязова Г. Пуқаралық жәмийети раўажланыўында миллий үрп-әдет ҳәм дәстүрлердиң роли ……………………………… 12

Tariyx

Абдуллаев У.И. Ўрта осиёда бронза даврида миграциялар ва этномаданий жараёнлар ……………………………… 14

Boliev U. «Sharq taronalari" xalqaro musiqa festivalining ijtimoiy ahamiyati ……………………………… 16

Пазылов М. Айдос бий ким болған, ямаса халық аңыз әпсаналарының тарийхый шынлыққа қатнасы мәселеси ҳаққында гейпара ойлар … 17

Rzaeva J.K. Cognitive and educational importance of the principles in guiding by Amir Temur ……………………………… 19

TIL BILIMI HÁM ÁDEBIYATTANÍW

Til bilimi

Алламуратов Г.А. К истории изучения символа как филологического явления ……………………………… 21

Досжанова Г.Д., Усенова Қ. Қарақалпақ тилиндеги текст ҳәм оның түрлери ……………………………… 22

Хўжаниёзов Э. Илмий услуб услубий белгиларининг сўз бирикмаси сатҳида ифодаланиши (атрибутив бирикмалар мисолида) …………… 24

Ибрагимов Ю.М. Тил ва маданият муштараклигининг метафорик маънoларда ифодаланиши ……………………………… 27

Курбанбаева Д.М., Курбанбаева Д.М. Инглис ҳәм қарақалпақ тилинде gender/жыныс (ер -ҳаял) түсиниклериниң грамматикалық ҳәм лексика - семантикалық билдирилиўи ……………………………… 29

Ádebiyattanıw

Алламбергенов К., Сагидуллаева З.Б. Ҳәзирги повестьлерде миллийлигимиз тымсалы муҳаддес инсанлар келбети (Ш.Уснатдинов повестьлери мысалында) ……………………………… 32

Бекбергенова М.Д. Төлепберген Қайыпбергеновтың дөретиўшилигинде инсан концепциясы типологиясы ……………………………… 36

Ержанова Д.К. И.Юсупов поэмаларында метонимиялардың қолланылыўы ……………………………… 37

Жаксымова У.Ж. Қарақалпақ дәстанларының изертлениў мәселелери («Юсуп-Ахмет» дәстаны мысалында) ……………………………… 39

Кенесбаева Ш. Қарақалпақ халық дәстаны «Шәрьяр»дың сюжетлик қатламлары ……………………………… 41

Мамбетов Ж.Қ. «Жәҳанша» дәстанының өзине тән өзгешеликлери ……………………………… 44

Mamirbaeva D., Aymanova Sh. Discursive features of textual analysis of I.Yusupov's poetry translation ……………………………… 46

Otarbaeva F. T.Jumamuratovtiń poeziyasínda watan, ana topíraq temasíníń úwretleniwi ……………………………… 48

Палымбетов К.С. Қарақалпақ халық дәстаны «Қоблан»: жыйналыў, басып шығарылыў ҳәм изертлениў тарийхынан ……………………………… 49

Sársenbaev Q. M.Nízanov shíǵarmalarínda frazeologizmlerdiń morfologiyalíq bildirliwi ……………………………… 51

Сейтбеков А.Б. К.Рахманов дөретиўшилигинде әдебий түрлер синтези ……………………………… 52

Утамбетова А.Ж. Вопросы изучения исторических дастанов поэта Бердаха ……………………………… 55

Шержанова Ф.К. Трагедия жанрында сюжет ҳәм конфликт (К.Рахмановтың «Жаралы жүреклер» трагедиясы тийкарында) ……………… 58

PEDAGOGIKA. METODIKA. INNOVACIYA

Abdullaev A., Komilova R. Tekstli máseleler ushin kompyuterli modeller dúziw metodikasi ……………………………… 60

Алеўов Ў., Байдуллаев А.С., Рахманова А.А. «Moodle lms» масофавий ўқитиш тизимидан талабалар мустақил таълимини ташкил этиш 61

Алламбергенов И., Нурымова Н. Академик лицей-университет тизимида анализ асосларини ўқитишда комплекс метод ва унинг узвийликни таъминлашдаги аҳамияти ……………………………… 63

Алламбергенова М.Х., Мадаминов У. Компьютер графикасини ўқитишда embarcadero дастурлаш тилидан фойдаланиб 3d график объеклар яратиш ……………………………… 65

Ашурова Ф.Л. Талабалар билимини баҳолашнинг мақсади ва вазифалари ……………………………… 67

Балтабаев Ж.О. Меҳнат таълими ўқитувчиларини тайёрлашда интерфаол ўқитиш усулларидан фойдаланиш услублари ……………… 68

Баўетдинов Р.А. Класстан тыс жумысларда үлке материалларынан пайдаланыўдың тәлим –тәрбиялық әҳмийети ……………………… 70

Ешимбетов О. Қорақалпоқ синфларида ўқувчилар нутқини ривожлантириш омиллари ……………………………… 72

Ганиев Т.С. Оқыўшыларда тарийхый билимлерди қәлиплестириўде инновациялық технологиялардың орны (VI класс мысалында) …… 74

Хожимирзаев А.Д. Жисмоний тарбия дарслари ва синфдан ташқари машғулотларнинг эстетик жиҳатлари ва унинг гўзаллик мезонлари 75

Jammatov J.Sh. Umumiy o'rta ta'lim maktab o'quvchilarini tabaqalashgan jismoniy tarbiya ta'limi texnologiyasi ……………………………… 77

Жиемуратова Г. Австралия материгин оқытыўда интерактив методлардан пайдаланыў усыллары ……………………………… 78

Kaipbergenova F.T. Information technologies in english classes ……………………………… 80

Кенжаева Д.Т., Йўлдошева Ф. Мактабгача таълим муассасаси фаолиятини ташкил этишда тарихий тажриба ва замонавий маданият уйғунлиги ……………………………… 82

Кенжебаева С. С. Олий таълим тизимида бўлажак мусиқа фани ўқитувчиларининг креатив таълимини ташкил этишнинг педагогик имкониятлари ……………………………… 83

Махмудов А.А. Олий ўқув юртларида умумий физиканинг "атом моделлари" мавзусини маъруза дарсларида ўқитиш методикаси ……… 86

Матжанов Ж.М. Бошланғич тайёргарлик босқичида 11-12 ёшли боксчиларнинг базавий техник тайёргарлиги ……………………… 88

Omanqulova Sh.N. Modulli ta'lim texnologiyasi asosida bo'laj'ak musiqa o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini takomillashtirish …………… 90

Oripova N.X., Ashirova S.B. Bolalar dunyoqarashini shakllantirishda "bolajon" telekanalining o'rni va ahamiyati ……………………… 91

Рихсибаева Х., Калликлишев Ш. Тўғри бурчакли параллел проекциялашнинг тўғри бурчакка оид хоссаси исботига ижодий ёндашув …. 93

Ruzmetov N.K. 1-4 sinf jismoniy tarbiya darslarida o'quvchilarning koordinatsion qobiliyatlarini rivojlantirishda ta'sir etuvchi omillar …………… 95

Сейтмуратов Қ., Бойтураев Т. Шарқ алломаларининг жисмоний тарбияга оид қарашлари ……………………………… 96

Tleumuratova N.M. Orta bilim beriw mekteplerinde qaraqalpaqstan tariyxi páninde oqiwshilarǵa tariyxiy bilimlerdi qáliplestiriw usillari hám áhmiyeti ……………………………… 97

Утебаев Т.Т. Қарақалпақстанда ғәрезсизлик жылларында педагогика илиминиң раўажланыўы ……………………………… 99

Зайниддинов Т.Б. Дидактические возможности эстетического воспитания учеников начальных классов с помощью национальных подвижных игр ……………………………… 100

PSIXOLOGIYA

Делов Т.Э. Психологические и технологические проблемы повышения эффективности школ, специализирующихся на обучении талантливых детей ……………………………… 102

Djumaniyozova M.X. Shaxsda diniy dunyoqarashni vujudga keltiruvchi psixologik omillar ……………………………… 104

Каландарова М.Б. Оилада репродуктив хулқнинг психологик жиҳатлари ……………………………… 107

Уразбаева Д.А. Онкологик беморларда касалликнинг ижтимоий таъсирини субъектив баҳолаш масаласининг муҳимлиги ………………… 108

USTAZLAR SHEJIRESI

Қурамбаев К. Таниқли олим ва устоз муаллим ……………………………… 111

qoidaga ko'ra, tekshirilgan harakatlarda yaxshilanadi.

Mushaklarni erkin bo'shashtirish qobiliyatini rivojlantirish uchun maxsus mashqlar bajariladi. Ular uch guruhga bo'linadi:

- mashg'ulot ishtirokchilari mushaklarini taranglashgan holdan bo'shashgan holga o'tganligini his qilishni o'rgatuvchi mashg'ulotlar.
- mushaklar tarangligi darajasi, tananing ushlab turgan bo'g'imi og'irligini his qilgunga qadar kamaytiriladi;
- mushaklarning sekinlik bilan bo'shashishi oqibatida tananing qismi bir holatdan boshqasiga o'tadi;
- mushaklar taranglashgan holdan tez, aniq bo'shashgan holga o'tadi.

Bular bari maxsus mashqni – mashqlanganlikni yana ham rivojlantirib koordinatsion qobiliyatini rivojlanishida asos bo'lib hizmat qilgan holda takomillashtirib borishni taqozo etadi.

Xulosa tariqasida shuni ta'kidlash joizki, boshlang'ich sinf jismoniy tarbiya mashg'ulotlari jarayonida o'quvchilarning koordinatsion qobiliyatlarini rivojlantirishda maxsus mashqlarni to'g'ri tanlash va albatta, o'tilayotgan mashg'ulot tempiga qarab tamoyillardan oqilona foydalanish ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги "Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида"ги ПФ-4947-сон Фармони.
2. Шакирджанова К.Т. Двигательная активность и здоровье. //Фан-спорта, 2005 - № 1 - С. 44-47.
3. Melges F.L., Anderson R.E. The personal future and self esteem // Arch. Of Gen. Psychiatry. 1971. Vol. 25 -P. 494-487.

REZYUME

Ushbu maqolada jismoniy tarbiya darslarida 1-4-sinf o'quvchilarining koordinatsion qobiliyatlarini rivojlantirishda qo'llaniladigan maxsus mashqlar hamda tamoyillar borasida fikrlar keltirilgan.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматриваются конкретные упражнения и рекомендации по развитию координационных навыков для учеников 1-4 классов на уроках физкультуры.

SUMMARY

The article deals with the description of specific exercises and guidelines for developing coordination skills for pupils of the 1-4 forms at physical education classes.

ШАРҚ АЛЛОМАЛАРИНИНГ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯГА ОИД ҚАРАШЛАРИ

Қ.Сейтмуратов – *педагогика фанлари номзоди, доцент*
Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институти
Т.Бойтураев – *педагогика фанлари номзоди*
ТИҚХММИ

Таянч сузлар: жисмоний тарбия, жисмоний сифат, қувват, зийраклик, образ, қиличбозлик, Ватанга садоқат.
Ключевые слова: физическое воспитание, физическое качество, сила, одарённость, образ, фехтование, преданность Родине.
Key words: physical education, physical quality, strength, capability, image, fencing, dedication to Motherland.

Шарқ алломаларининг жисмоний тарбия ва спорт ҳақидаги қарашларига тўхталиб ўтадиган бўлсак, улардан бизга бой мерослар қолганлигини курамиз. Шеърият мулкининг султони Алишер Навоий «Фарход ва Ширин» достонида Фарход образи орқали мард йигитнинг жисмоний қобилиятлари қандай бўлиши кераклиги ва у қандай тарбия олиши кераклиги асарда кенг тахлил қилинади. Достонда ёзилишича, Фарход ақлий тарбия билангина чекланиб қолмасдан, жисмоний ва ҳарбий машқлар билан ҳам мустақил шуғулланиб, ўз иродасини мустахкамлаб борганлигини, чиниқиб борганлигини Алишер Навоий ўз асарида китобхонга кенг ва тушунарли қилиб очиб берган. Алломанинг Фарход образи орқали ҳар бир ёшнинг мустақил тайёргарликни йўлга қўйиш орқали сувда сўзишни эгаллаши ва у орқали инсон ўзида турли жисмоний сифатларни ривожлантириши мумкинлиги, яъни ҳар бир инсон бу машқлар орқали ўзида тезкорлик-чаққонликни, чидамлиликни, кучлиликни тарбиялаши мумкинлиги кўрсатиб ўтилганлигини такидлаш мумкин [1:25]. Марказий Осиё халқларининг хаёти чорвачилик билан боғланганлиги бу ердаги халқларнинг, яшаган уруғларнинг фарзандлари отда юриш, улар билан мехнат қилиш, жангларда иштирок этиш машқларини олиб борганликларини хисобга олиб, Алишер Навоий ҳам асарда Фарход образи орқали бу масалага муносабатини билдириб ўтган. Бундай қийин машқларни амалга ошириш учун ёш инсондан катта чидамкорликни талаб қилинганлигини ҳар бир китобни ўқувчи китобхон тассавур қилиши мумкин. Агар у ёш бўлса қахрамонга ўхшаб ўзини тарбиялашини, ота–она фарзандларининг бундай машқларга қизиқишларини ёшликдан уйғотиши мумкинлиги ва кераклигини асардаги қахрамон образи орқали ўзларига қабул қилишлари мумкин. Ёшларнинг қиличбозлик машқлари билан шуғулланиши кераклилигини Марказий Осиёлик барча алломаларнинг асарларидан куриш мумкин. Халқ оғзаки ижодида яратилган "Гўрўғли", "Алпомиш" достонларидаги қахрамонлар ҳам қиличбозлик билан ёшлигидан шуғулланганликлари ва юксак махорат даражаларига эришганликларини кўришимиз мумкин. Алишер Навоий ҳам ўз асарида асосий қахрамон Фарходнинг қиличбозлик машқлари билан мунтазам шуғулланганлиги орқали юксак махоратга эришганлигини айтиб утади. Бундай жисмоний етукликка эришиш кунлик машқлар орқали эришилиши мумкинлиги Алишер Навоийнинг бошқа асрларида ҳам кўрсатиб ўтилганлигини такидлашимиз мумкин. "Юсуф ва Зулайхо" асарида ҳам муттасил жисмоний тайёргарлик орқали Зулайходаги кучлилик, яьни ўзидан бир неча баробар катта бўлган юкни одамларнинг олдида кўтара олишини кўрсатиши ўқувчиларда унга ўхшашни хохлаши табиий холдир. Бундай имконятларни инсон кўп йиллик машқларни олиб бориш орақали кўрсата олишлиги мумкин. Асарлардаги ҳар бир жисмонан етук инсонлар ўзларининг ақлий ва жисмоний куч-қуввати, маҳорати билан кишиларни ҳайратда қолдиришлари учун асос уларнинг доимий жисмоний машқлар билан шуғулланганликларидир деб таъкидлаш мумкин. Алишер Навоий асарларидаги муҳим хусусиятлар шундаки, асар юксак инсонийлиги, халқчиллиги, тилининг бойлиги ва равонлиги билан ажралиб туради. Ундаги юксак ғоялар шахсни меҳнатга, ўз касб-корига, оиласига, ота-онасига, фарзандига, она-юртига, тили ва динига меҳр-муҳаббат ҳиссини уйғотади, асардаги пок ахлоқий муносабатлар эса, комиллик сари интилишга асос бўла олади. Аллома асарда халқ ва мамлакат учун фидойилик қилган инсонларни ўз идеали деб билган. Шу билан бирга буюк зотнинг одамлардаги ялқовлик, бепарволик, майпарастлик, маишатбозлик ва жаҳолат каби иллатларга бўлган салбий муносабати ҳам асарда очиқ-ойдин ўз ифодасини топган.

Аллома Алишер Навоий ўз асарларида жисмоний

машқ орқали инсон ёшликдан ватанни севиш, ҳимоя қилиш, уни қадрлаш, соғлом ўсишини таъминлаш баробарида уларни ақлий ва жисмоний меҳнатга, шунингдек, Ватан мудофаасига тайёрлаш каби хусусиятларнинг шаклланишини ифодалаб беради.

Шарқнинг улуғ табибларидан бири, тарихга "Шайх ар-Райс"номи билан кирган Бухоролик Абу Али ибн Сино ҳам инсондаги ҳар хил фазилатларнинг мавжудлиги ва уларнинг шакилланиш жараёнига алохида тўхталиб ўтганлигини кўришимиз мумкин. У инсондаги қуйидаги фазилатларга тухталиб: жасурлик—бирор ишни бажаришда кишининг жасурлиги, чидамлилиги, инсон бошига тушган ёмонликни тўхтатиб турувчи қувват, ақллилик—бирор ишни бажаришда шошма-шошарлик қилишдан сақловчи қувват, зийраклик—сезги берган нарсаларнинг ҳақиқий маъносини тезлик билан тушунишга ёрдам берувчи қувват деб баҳолаган. Алломанинг жасурликда ҳикмат кўп деган фикрини, унинг ушбу масалага муносабатларини ва қарашларини куплаган олимлар тахлил қилган ва кўрсатиб ўтганлар.

Ибн Сино «Тиб қонунлари» асарида бола катта бўлиб, етилган чоғида жисмоний тарбияга аҳамият бериш зарурлигини айтади. Унинг уқтиришича, одам йигитлик, етуклик ёшида ҳамда улғайган даврида соғлиқ-саломатлигини сақлаш учун зарур бўлган жисмоний машғулот билан шуғулланишлари лозим ва керак. Бундай машқлар сифатида ёшликдан ҳар хил масофаларга юриш ва югириш машқларининг аҳамиятини "Тиб қонунлари" асарида ёзиб қолдирганлигини такидлашимиз мумкин [2:37].

Ибн Сино ўз асарлари ва қарашларида инсон саломатлиги учун зарур бўлган баданни турли хил машғулотларга, ҳаракатларга ўргатишни назарда тутганлигини ва унинг фикрича, жисмоний машғулотлар билан ўз вақтида ва мустақил шуғулланиб борувчи одам ҳеч қандай даволанишга муҳтож бўлмаслигини такидлаган. Жисмоний машқларни қайси вақтда ўтказиш кераклиги, уларнинг давомийлиги, инсон организмининг қайси қисмига таъсир қилишини ҳам бу асарда аллома тушунарли, қисқа тахлиллар билан китобхонларга тушунтириб ўтган, жисмоний машқларнинг инсон руҳий оламини тетиклаштира олиш имкониятларига алохида тўхталган. Аммо жисмоний машғулотлар ортиқча бўлмаслиги керак, акс ҳолда баданнинг тезда чарчаб қолишига олиб келади, жисмоний машғулотларни бутунлай ташлаб юбориш эса баданнинг қариб, тезда ишдан чиқишига сабаб бўлади деб курсатади [3:45].

Ибн Сино жисмоний тарбия ҳақида сўз юритар экан ўз давридаги жисмоний машғулот турлари - арқон тортиш, муштлашиш, камонда отиш, тез юриш, найза отиш, сакраш, қиличбозлик, отда юриш, турли хил курашларнинг аҳамиятини кўрсатади, тез ва кучли ҳамда юмшоқ ва аста-секин бажариладиган машғулотларнинг бир нечта турини санаб ўтади. Ҳар бир инсон ўзининг хулқ атвори, имкониятлари, қобилиятлари, хоҳишига қараб жисмоний машғулот турини белгилаб олиш керак.

Ибн Сино китобида жисмоний тарбиянинг назарий асосларини баён этиш билан бирга, амалий масалаларни ҳам кенг ёритган: инсон ёши ошиб бориши жараёнида жисмоний машғулот турларининг ҳам ортиб боришини таъкидлайди. Умуман, Ибн Сино ушбу асарида жисмоний тарбияни тиббиётнинг ажралмас таркиби - инсон саломатлигини сақлашнинг муҳим шарт-шароити қилиб қўяди. Бу ғояларнинг мамлакатимиз сарҳатларида яшаган ота-боболаримиз маънавиятида азал-азалдан акс этиб келганлигини кўришимиз мумкин.

Адабиётлар

1. Алишер Навоий. Хамса. -Тошкент: 1960.
2. Абу Али ибн Сино. Тиббий угитлар. -Тошкент: "Меҳнат", 1991.
3. Жониматова Х. Абу Али ибн Сино таълим-тарбия туғрисида. -Т.: "Ўқитувчи", 1990.

РЕЗЮМЕ

Мақолада буюк Шарқ алломаларининг жисмоний тарбияга оид қарашлари ва улардан бугунги кун узлуксиз таълим тизимида фойдаланишнинг истиқболлари, кутиладиган натижалар ҳақида сўз юритилади.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматриваются вопросы о взглядах великих мыслителей Востока по физическому воспитанию, перспективы их применения в современной системе непрерывного образования и ожидаемые результаты.

SUMMARY

The article deals with the questions about the views of oriental thinkers on physical education, perspectives of their use in modern system of continued education and expected results.

ORTA BILIM BERIW MEKTEPLER QARAQALPAQSTAN TARIYXÍ PÁNINDE OQÍWShÍLARǴA TARIYXIY BILIMLERDI QÁLIPLESTIRIW USÍLLARÍ HÁM ÁHMIYETI

N.M.Tleumuratova - *aǵa oqıtıwshı*

Qaraqalpaqstan Respublikası xalıq bilimlendiriw xızmetkerlerin qayta tayarlaw hám qánigeligin arttırıw aymaqlıq orayı

Tayanch so'zlar: Qoraqalpoǵiston tarixi, óqitish uslublari, dars samaradarligini oshirish yóllari.
Ключевые слова: история Каракалпакстана, методика обучения, пути повышения эффективности занятий.
Key words: history of Karakalpakstan, teaching methods, ways of increasing efficiency of studies.

Ulıwma orta bilim beriw mektepleri oqıwshılarınıń tariyx sabaqlarında alatuǵın tariyxıy bilimlerin qáliplestiriw procesi óz-ara baylanısqan bir neshe bólimlerden ibarat bolıp, házirgi kúnde tariyx sabaqları procesinde oqıwshılardıń tariyxıy bilimlerin qáliplestiriwde, olarda tariyx pánine bolǵan qızıǵıwshılıǵın arttırıwda bunday bólimlerden paydalanıw bilimlendiriw sistemasınıń aldında turǵan aktual wazıypalardan biri bolıp tabıladı. Sol sebepli búgingi zamanagóy tariyx páni oqıtıwshısı bul proceslerdi tuwrı ózlestirip alıwı kerek. Bul jumıstı jazıwda «Qaraqalpaqstan tariyxı» (8-klasslar ushın) páni mısalında oqıwshılarda tariyxıy bilimlerdi qáliplestiriw procesiniń tiykarǵı quramlı bólimleri hám olardıń oqıtıwshı tárepinen orınlanıwı tuwralı analiz jasawǵa háreket etemiz.

2017-jıl 3-avgust kúni jurtbasshımız Shavkat Mirziyoyev Ózbekstan dóretiwshi zıyalılar wákilleri menen bolǵan ushırasıwda «Ádebiyat hám kórkem óner, mádeniyattı rawajlandırıw xalqımız mádeniy álemin kóteriwdiń bekkem tırnaǵı» [1:2] atlı bayanatında tarawdıń jetiskenlikleri, mashqala hám kemshiliklerine ayrıqsha toqtalıp ótti. Prezidentimiz bayanatında «Biz bir nárseni heshqashan esimizden shıgarmawmız kerek. «Eger «ǵalabalıq mádeniyat» qáwipi shetten - batıstan kirip keledi desek qatelesemiz. Bul ózimizden, óz aramızdan da shıǵıwı múmkin, degen pikirdi ayrıqsha aytıp ótti. Haqıyqatında jámiyetimizde áne usınday illetlerdiń aldın alıw perzentlerimiz sana sezimin «ǵalaba mádeniyattan» asırap abaylawda ádebiyattı tiykarǵı qural etip alıwımız maqsetke muwapıq.

Oqıwshılardı jańa oqıw materialın úyreniwge tayarlaw – sabaq waqtında hám sabaqtan soń úyge berilgen tapsırmalardı orınlaw waqtında olardıń dıqqat itibarın hám bilim alıwdaǵı aktivliligin iske salıwdan, oqıwshılardıń úyreniwi kerek bolǵan tapsırmanı orınlaw waqtında olardıń